

עת"א 64284/05/21 - אדם בן סלאח אזברגה נגד שרות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עת"א 64284-05-21 אזברגה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' השופט אהרון משניות
העותר	אדם בן סלאח אזברגה (אסיר) באמצעות ב"כ עו"ד סימה כוכב
נגד	שרות בתי הסוהר
המשיב	באמצעות ב"כ עו"ד ליאת רותם

פסק דין

א. טענות הצדדים

עניינה של עתירה זו בטענת העותר כי המשיב שגה באופן חישוב תקופת מאסרו. לטענת העותר, המשיב טעה כאשר חישב את תקופות מאסרו כשתי יחידות נפרדות: האחת, בגין ת"פ 40604-09-19 מיום 29.12.20, במסגרתו הושתו על הנאשם 16 חודשי מאסר בפועל והשנייה מתאריך 6.2.20 בגין ביטול שחרור על תנאי לתקופה של 320 ימים. לטענתו, יש להתייחס לשתי תקופות המאסר כאל תקופה רציפה אחת, לכל דבר ועניין, על כל המשתמע מכך.

לעומת זאת, המשיב טוען, כי גזר הדין בעניינו של העותר (ת"פ (רמלה) 40604-09-19) ניתן בתקופה בה היה בסטטוס "עצור", ובית המשפט השלום ברמלה תחם את מניין הימים בהם היה העותר עצור וקבע כי יש לנכות אותם מתקופת מעצרו, ולכן לא ניתן לטעון כי מדובר בתקופות רצופות. ב"כ המשיב הוסיפה וטענה כי העובדה שהעותר היה בסטטוס עצור מנתקת למעשה בין שני המאסרים, הגם שבפועל לא שוחרר מבית הסוהר, ומשכך יש לדחות את העתירה.

ב. חישוב תקופות המאסר

שאלת דרך חישוב תקופת מאסר של העותר לא באה בחלל ריק, אלא היא קשורה בטבורה לשאלה של מידת זכאותו של העותר לשחרור מנהלי. השאלה מתעוררת בעניינו של העותר, מפני שבזמן היותו אסיר ברישיון, הוא נעצר עד תום ההליכים במסגרת תיק מ"ת 40620-09-19, וכתוצאה מכך בוטל הרישיון והעותר ריצה את יתרתו בכליאה ממשית. בנוסף על כך נגזר עליו עונש מאסר בתיק הפלילי החדש שהתנהל נגדו בבית משפט השלום ברמלה, והשאלה היא כיצד יש לחשב את תקופת המאסר הכוללת, האם כתקופת מאסר אחת כשחישוב השחרור המנהלי צריך להיעשות ביחס לכל התקופה בשלמותה, או שמא כשתי תקופות מאסר שונות, כשחישוב מועד השחרור המנהלי צריך להיעשות רק ביחס לעונש המאסר שנגזר על העותר בתיק החדש, ולא ביחס לתקופת הרישיון שהופקע.

להלן, אסקור תחילה את התשתית העובדתית, שאינה שנויה במחלוקת, ביחס לתקופות שהייתו של העותר בין כותלי בית הסוהר. לאחר מכן אפרט בקצרה את החקיקה הרלבנטית, ולבסוף אדון ואכריע במחלוקת שבין הצדדים.

התשתית העובדתית

להלן נקודות ציון רלוונטיות, על פי סדר כרונולוגי, בעניין מאסרו של העותר:

1. בת"פ (ת"א) 49441-08-17 נגזר על העותר ביום 8.5.18, בין היתר, עונש של 27 חודשי מאסר לריצוי בפועל, שאותו סיים לרצות ביום 21.12.18, כאסיר ברישיון בהתאם להחלטת וועדת שחרורים.
2. ביום 11.9.19 נעצר העותר בגין עבירות אלימות ואיומים נגד אשתו, ובעקבות זאת, ביום 16.9.20 הוגש כתב אישום נגדו (ת"פ (רמלה) 40604-09-19), ומעצרו של העותר הוארך עד תום ההליכים (מ"ת 40620-09-19).
3. ביום 6.2.20 החליטה וועדת השחרורים לבטל את שחרורו המוקדם של העותר, והורתה כי ירצה את יתרת מאסרו בכליאה ממשית.
4. ביום 26.11.20 הורשע העותר בבית משפט השלום ברמלה בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים, שיוחסו לו בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, וביום 29.12.20 נגזר דינו בין היתר לעונש מאסר בפועל שנוסח כך בגזר הדין: **"16 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו בתיק הנוכחי מיום 11.9.19 ועד 5.2.20 וכן מיום 22.12.20 ועד היום"**.

בית המשפט הורה למעשה לנכות מעונש המאסר כ-5 חודשים שבהם היה העותר במעצר בגין התיק שבו נגזר דינו, ומגזר הדין עולה כי תקופת הרישיון שהופקעה בהחלטה האמורה של וועדת השחרורים, נמשכה מיום 6.2.20 - מועד החלטת הוועדה, ועד יום 21.12.20, בסך הכול כעשרה וחצי חודשים, והיא כמובן לא נוכתה מתקופת המאסר בפועל שנגזרה על העותר בתיק הפלילי. בכך פעל בית המשפט בהתאם לאמור בסעיף 22א לחוק שחרור על תנאי ממאסר, שהוזכר בעתירה.

המסגרת הנורמטיבית

הנושא של שחרור מנהלי של אסירים מוסדר בסימן ט1 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב - 1971, וסעיף 68 בסימן זה קובע כי דין שחרור מנהלי כדין שחרור על תנאי, וזה לשונו: **"שחרור מנהלי, יראוהו כשחרור על-תנאי כמשמעותו בחוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א-2001, והוראות החוק האמור יחולו על שחרור מנהלי, בשינויים המחויבים"**.

סעיף 68 מפנה למעשה להוראות משלימות בחוק שחרור על תנאי ממאסר, וההוראות הרלוונטיות לענייננו הן ההגדרה של תקופת מאסר לעניין חוק זה, שמופיעה בסעיף 1 לחוק, שהוא סעיף ההגדרות, לאמור: **"מאסר - מאסר שנגזר במשפט פלילי, למעט מאסר בשל אי תשלום קנס"**; ובמיוחד סעיף 8(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, אשר קובע כיצד יש לחשב תקופת מאסר, וזה לשונו: **"תקופת המאסר לענין שחרור על-תנאי, תהיה סך כל תקופות המאסר שעל האסיר לשאת בזו אחר זו, למעט תקופת מאסר שעל האסיר לשאת בשל ביטול שחרורו על-תנאי"**.

הוראת חוק נוספת, שמשלימה את המסגרת הנורמטיבית שקשורה לענייננו, היא סעיף 45(ג) לחוק העונשין, אשר דן בחישוב מאסר חופף, וזה לשונו: **"מי שנידון לשתי תקופות מאסר או יותר שאחת מהן חופפת בחלקה את האחרת, אין עליו, לאחר שנשא תקופת המאסר האחת, אלא שארית תקופת המאסר האחרת שאינה חופפת"**.

פקודת בתי הסוהר אינה עוסקת בחישוב תקופות מאסר, וכאמור לעיל נושא זה מוסדר בסעיף 8(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, אשר פקודת בתי הסוהר קובעת שהוראותיו **"יחולו על שחרור מנהלי בשינויים המחויבים"**. המסקנה המתבקשת מכך היא כי חישוב תקופת המאסר לעניין השחרור המנהלי, צריך להיעשות בהתאם לאמור בסעיף 8(א) הנ"ל, על כל המשתמע מכך.

ג. מן הכלל אל הפרט

על רקע האמור, אבחן את הנסיבות שלפנינו. כאמור לעיל, בית המשפט השלום ברמלה שהשית על הנאשם את עונש המאסר שהוא מרצה עתה, קבע במפורש כי מתקופת המאסר לא ינוכו ימי המאסר שהעותר ריצה, בעקבות החלטתה של וועדת השחרורים להפקיע את רישונו. לכן, אין חפיפה כלשהי בין שתי תקופות המאסר הללו, ומשכך סעיף 45(ג) לחוק העונשין הנ"ל אינו רלוונטי לענייננו.

לעומת זאת, החוק שמסדיר בין היתר את אופן חישוב תקופות המאסר לעניין השחרור המנהלי הוא חוק שחרור על תנאי ממאסר, אשר האמור בו חל גם שחרור מנהלי בשינויים המחויבים, כפי שנקבע במפורש בסעיף 68 לפקודת בתי הסוהר שנזכר לעיל. בעניין זה, לשון החוק ברורה אף מבלי להזדקק לפרשנות כלשהי. זאת מפני שסעיף 8(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, קובע במפורש שמאסר שאסיר מרצה בשל ביטול שחרור על תנאי, אינו נכלל בין תקופות המאסר שיש להתייחס אליהן, כאשר נבחנת שוב שאלת השחרור המותנה של האסיר, ולא למותר להביא שוב את לשון הסעיף במלואה: **"תקופת המאסר לענין שחרור על-תנאי, תהיה סך כל תקופות המאסר שעל האסיר לשאת בזו אחר זו, למעט תקופת מאסר שעל האסיר לשאת בשל ביטול שחרורו על-תנאי"**.

הטעם לכך הוא ברור, מפני שאסיר שהפר פעם אחת את האמון שניתן בו כאשר שוחרר ברישיון, והפר את תנאי השחרור, לא יכול לצפות לקבל שחרור נוסף על תנאי, ביחס לאותה תקופה שבה יכול היה להיות משוחרר ברישיון, אלמלא הפר את תנאי שחרורו. במילים אחרות, השחרור על תנאי הוא למעשה הזדמנות חד פעמים שניתנת לאסיר, ואסיר שקיבל כבר ביחס לתקופת מאסר אחת שחרור על תנאי, לא יכול לקבל ביחס לאותה תקופה הזדמנות נוספת של שחרור מותנה נוסף, לאחר שהפר את האמון שניתן בו בפעם הראשונה.

כאמור לעיל, נקבע בסעיף 68 לפקודת בתי הסוהר כי **"(ו)הוראות החוק האמור יחולו על שחרור מנהלי, בשינויים המחויבים"**, ולכן גם ביחס לשחרור מנהלי, לא ניתן לכלול בין תקופות המאסר שנספרות לעניין זה, את תקופת המאסר שהעותר ריצה בשל הפקעת רישונו.

ד. סוף דבר

המסקנה המתבקשת מכל האמור לעיל היא כי למרות שהעותר ריצה תקופת מאסר רציפה אחת, צדק המשיב כאשר לא כלל את תקופת המאסר שהעותר ריצה בעקבות החלטת וועדת השחרורים להפקיע את רישונו, בין תקופות המאסר שניתן להחיל עליהן את זכאותו של העותר לשחרור מנהלי, שכן בכך פעל המשיב בהתאם למה שקבע המחוקק בסעיף 68 לפקודת בתי הסוהר, ביחד עם סעיף 8(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר.

נוכח כל האמור לעיל, אני דוחה את העתירה.

המזכירות תעביר את פסק הדין ללא דיחוי לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ו תמוז תשפ"א, 06 יולי 2021, בהעדר הצדדים.